

ROTTERDAMSCHES BANK, 1863-1964

Een valse start, daarna pas op de plaats, 1863-1911

De Rotterdamse Bank (RB) werd op 16 mei 1863 in Rotterdam opgericht door een groep zakenlieden en bankiers, waaronder Marten Mees, firmant van R. Mees & Zoonen (RMZ), die hiermee onbedoeld een toekomstige, geduchte concurrent voor zijn eigen bedrijf creëerde. Het idee van de oprichters was om, naar voorbeeld van de Engelse overzeebanken, een kredietinstelling in het

de Amsterdamse Effectenbeurs door de Amsterdamse firma Determeijer Weslingh & Zn. (1765) over te nemen. Dit wekte indertijd nogal wat beroering in financiële kringen, gezien de rivaliteit tussen Hoofdstad en Maasstad.

Twee jaar later werd Labouchere, Oyens & Co.'s Bank in Amsterdam overgenomen, een voortzetting van de firma Ketwich & Voomborgh (1790), in 1915 de Nationale Bank in Den Haag, gevolgd door vele lokale banken. De

leven te roepen die zou voorzien in de groeiende kapitaalbehoefte van bedrijven in Nederlands-Indië. Door een té ambitieuze opzet, leed de RB forse verliezen in Nederlands-Indië en sloot daar haar vestigingen. De zogenoemde Pincoffs-affaire (1879) leverde, naast andere banken als RMZ, ook de RB een behoorlijke schadepost op. Wijs geworden beperkte de bank daarna haar activiteiten tot Rotterdam en wijde omgeving.

Start van de concentratie in het Nederlandse bankwezen, 1911-1922

Met de komst van directeur Willem Westerman (1904) begon een periode van uitbreiding. In april 1911 fuseerden de RB en de Deposito- en Administratie Bank in Rotterdam (1900) tot de Rotterdamse Bankvereniging (Robaver). De bank verwierf in 1911 toegang tot

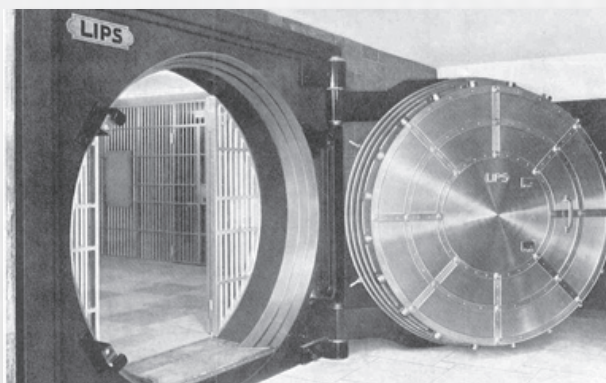
Robaver groeide in enkele jaren méér dan in de eerste vijftig jaar van haar bestaan en werd een van Nederlands grootste banken. Deze stappen van de Robaver gelden als het begin van de concentratie en concernvorming van de algemene banken in Nederland. Schaalvergroting bij de banken hield gelijke tred met het bedrijfsleven en ging veelal ten koste van de kleinere banken.

De nieuwe filialen van de bank werden vanaf 1916 grotendeels verworven door overnames van kleine bankiers. Deze bedrijven werden ondergebracht in de Nationale Bankvereniging in Utrecht (Nato) of in de

Zuid-Nederlandsche Handelsbank in Tilburg (Zuidbank), beide meerderheidsparticipaties van de Robaver. Op 1 januari 1929 werd het gehele bedrijf van de Nato opgenomen in de Robaver; de Zuidbank was in december 1920 al in de Nato ondergebracht.

In dezelfde periode was de Robaver actief betrokken bij de oprichting van overzeebanken waaronder de Hollandse Bank voor Zuid-Amerika, de Hollandsche Bank voor de Middellandsche Zee, de Hollandsche Bank voor West-Indië, de Bank voor Indië en de Russisch-Hollandsche Bank.

Crisis, 1922-1927

Een overmatig optimisme, gebaseerd op de hausse na de Eerste Wereldoorlog die omsloeg in een baisse door de economische crisis in Duitsland, leidde in de jaren 1922-1925 tot een algemene bankencrisis. De Robaver was een van de meest opvallende slachtoffers. In de voorafgaande expansie bleek de Robaver te veel krediet te hebben verleend, zonder voldoende reserves aan te leggen. Minister van Financiën Colijn gaf in 1924 persoonlijk opdracht aan de Nederlandsche Bank te hulp te schieten, waarna alle deelnemingen in overzeebanken werden afgestoten. Rond 1927 was de crisis bezworen en ging de bank verder, echter zonder president Westerman.

Herstel en expansie, 1928-1964

Inspeland op het groeiend aantal vrouwelijke cliënten, richtte de Robaver in 1928 de Vrouwenbank in Amsterdam op; in 1971 werd deze instelling wegens de veranderde tijden overbodig en opgeheven. De vergaande fusieplannen van de RB en de Amsterdamsche Bank (AB) uit juli 1939, werden afgeblazen door de oorlogsomstandigheden eind dat jaar.

Na de herinvoering van de oude naam 'Rotterdamsche Bank' (1947), werd in 1960 de Nationale Handelsbank overgenomen, waardoor de RB de beschikking kreeg over vestigingen in het Verre Oosten, alsmede een bank in Canada. Deze vestigingen werden alle vóór 1964 verkocht. In 1964 werden de oude contacten tussen RB en AB met meer succes opgepakt en de twee banken fuseerden tot de Amsterdam-Rotterdam Bank.